

עין משפט ור מוצה

יב א מיי פ"ה מה' מלוה ולוה ה' ח טו"ח"מ סימן קז:

יג ב מיי פ"ו מה' סנהדרין ה' א סמג עשין 15 טוש"ע ח"מ סימן כה סעיף 6:

יד ג מיי פ"ה מהלכות מלוה ולוה ה' ח סמג עשין 15 טוש"ע ח"מ סימן כה סעיף 6:

יד ד מיי פ"ח מה' מלוה ולוה הלכה ב סמג עשין 15 טוש"ע שם ק"ה סעיף 6:

פרד:

וְלִרְבִּי עֲקִיבָא תְּפִיסָה לֹא מַהֲנִיא כֹּהֵל. פי' ר"ת דקש"י ליה דתמן בפרקין לעיל (דף פ:.) גבי שומרת יצם קדמה היא וזתה

כו' אע"ג דמטלטלי לא משתעבדי לכחזה מ"מ מהניא תפיסה אטו מי נימא דמתני' דלא כרבי עקיבא אמר רבא אמר רב נחמן והוא

שתפס מחיים פירוש דמהניא תפיסה

מחיים דבעל אפי' לר"ע דההיא שעתא לא שייכא שזועה ולא קרינא ציה הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשזועה וכיון דאין לרציון שזועה זכו כמה שצדס ומתניתין דלעיל גבי יצם כאילו תפסה צחי' הבעל בדמקוס אחיו קאי הלכך קדמה היא וזתה ומיהו משמע בריש אלמנה לקמן (דף 15. וס) דלא מהניא תפיסה לכחזה אפילו מחיים דבעל כמו שאפרש במקום ומו"מ יש ליישב פירוש ר"ת דנהי דלא מהניא תפיסה מחיים דבעל משום דלא ניתנה כתובה לניצנות מחיים מ"מ כיון דתפיס מחיים מהניא לבעל חוב ואפי' לר"ע צחי' היצם נמי מהניא תפיסה וצקונט' פי' דלשון אשלה היא וממתני' דלעיל לא מצי למיפרך כדפירשתי התם (א' ד' פב. ד"ה גא): **והוא שתפס מחיים**. נראה לפרש דבעל חוב איירי דצכתובה לא מהניא תפיסה לרצא דהכא אפי' מחיים כדמסיק רב יעקב משמיה דרצא כרצינא דהתם (לקמן דף 15.) דלומר לא אמרו דמהניא תפיסה צמטלטלין אלא למוזנות אצל לכחזה מפקיען ובתפיסה מחיים איירי דאי בתפיסה דלאחר מיתה היכי צעי התם מר צר רב אשי למימר דאפי' צכתובה לא מפקיען וכן משמע בזהלכות גדולות דמחיים איירי דפירשו התם דהיינו טעמא דלא מהניא תפיסה צכתובה כמו דבעל חוב משום דלא ניתנה כתובה לגבות מחיים ומיהו למוזנות תקנו רבנן כמו שמקנו שמוכרת שלא צד"ז לנזרך מוזנות ור"ח פי' לקמן דהא דא"ל רב יעקב לרצינא הכי אמרינן משמיה דרצא כיוונך אינו דהא אמר רבא גופיה התם לקמן (דף 15.) זילו והצו לה להאיא דתפסה כסא דכספא לכחזתה ואומר ר"י דלאו ראייה היא דאיכא למימר דההיא תפיסה דכסא דכספא הויא ברשות יתומים ושמה צקונין היו להפסידה מוזנות ע"י

תפיסה זו לכך נראה דהכא דבעל חוב איירי ורצינו מנהאל פסק לקמן דכמר בר רב אשי קיי"ל דלארצ בין לכחזה בין למוזנות מה שתפסה תפסה דצכו"ל הש"ס קיי"ל כמר בר רב אשי צר ממיקך שזועה (שזעות מה). וחזורי (סולין דף עו: ט'): **שפי"ך תפסתוה**. תימה לפי מה דתרגינין לעיל מר סבר מטין איתמר משמע דלכתחילה עצדינן כר"ע והכי קאמר לכו הכא שפיר תפסתוה ושמה זה חשיב כמו דיעבד כיוון דכבר תפסוה: **אית' לך סהדי רתפסיה**. לא גרסי' דלאחר מיתה אלא כיון דלית לא סהדי דתפסיה מיניה ובעל כרחו גזלה מו לא מצי למיטען לקוח הוא צדי: **ויתייב רבי אבא גבייהו**. משמע הכא דסבר רבי אבא דעצדא כמטלטלי דמי ואע"ג דצפ' יש נוהלין (צ"ב דף קח.) משמע דאע"ג דעשאו שליח דלמר ליה זיל תפסה אפי"ה לא קנה ולא כמו שפירש צקונטרס צפ"ק דצ"מ (דף י. וסס) דדוקא בשלא עשאו לא קנה חצירו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב צמקוס שחז לאחרים והתופס כו' לא קנה ואי"ר ר' יוחנן דלמר התם המגביה מציאה לחצרו **ס מייגו דיבאי צמימר לא** היו דברים מעולם **יבאי צמימר בו**.^{*} אחר שנתקנה שזועת היסת איירי דשליח נוגע צעדות והוי מיגו טוב אצל קודם שנתקנה שזועת היסת דשליח אינו נוגע צעדות דמיגו דמאי אמר דתרגיניהו ללוה מצי' נמי אמר פרעמניהו למלוה כדאמרינן בריש פ"צ דקידושין (דף מג:.) לא הוי מיגו דלא חזיפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע דצבר כדמוכח גבי נסכא דר' אבא צפ' חזקת הצתים (צ"ב דף 15. וס) דלא מהימן למימר ידידי חטפי צמיגו דאי צעי אמר לא חטפתי: **לרתקוני שדרתך ולא** צעוותי. דוקא משום דהזכיר לו ליקח שטר או בתחילה או צקוף דלית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהס השטר קודם אצל אס לא הזכיר לו לקחת השטר ולא אמר לו טפי אלא הב זוזי פטור דמאי אמר לא אמרת לי שקול שטרא כדאמרינן גבי חנווני על פה גזמ' (דף ג.) דחנווני אומר לבעל הבית אלא שליחותך עצדי מה אית לי גבי שכיר אף על גב דמשתבע לי לא מהימן את מהימנת ליה דלא אמרת לי הב ליה צהדי:

הש"ס קיי"ל כמר בר רב אשי צר ממיקך שזועה (שזעות מה). וחזורי (סולין דף עו: ט'): **שפי"ך תפסתוה**. תימה לפי מה דתרגינין לעיל מר סבר מטין איתמר משמע דלכתחילה עצדינן כר"ע והכי קאמר לכו הכא שפיר תפסתוה ושמה זה חשיב כמו דיעבד כיוון דכבר תפסוה: **אית' לך סהדי רתפסיה**. לא גרסי' דלאחר מיתה אלא כיון דלית לא סהדי דתפסיה מיניה ובעל כרחו גזלה מו לא מצי למיטען לקוח הוא צדי: **ויתייב רבי אבא גבייהו**. משמע הכא דסבר רבי אבא דעצדא כמטלטלי דמי ואע"ג דצפ' יש נוהלין (צ"ב דף קח.) משמע דאע"ג דעשאו שליח דלמר ליה זיל תפסה אפי"ה לא קנה ולא כמו שפירש צקונטרס צפ"ק דצ"מ (דף י. וסס) דדוקא בשלא עשאו לא קנה חצירו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב צמקוס שחז לאחרים והתופס כו' לא קנה ואי"ר ר' יוחנן דלמר התם המגביה מציאה לחצרו

שלא ר' אבא הלכה גוצין מן העצדים הא אמרינן התס') צמקסנא דאין גוצין איתמר: **את תופס לבצע' חוב במקום שחב לאחרים**. כאן שלח לא קנה: **וואמר רבי יוחנן בו' לא** קנה. והא' דאמרינן צפ"ק דצ"מ' ר"י ורב קסדא דלמרי תרווייהו המגביה מציאה לחצירו לא קנה חצירו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב צמקוס שחז לאחרים והתופס כו' לא קנה ואי"ר ר' יוחנן דלמר התם המגביה מציאה לחצרו **ס מייגו דיבאי צמימר לא** היו דברים מעולם **יבאי צמימר בו**.^{*} אחר שנתקנה שזועת היסת איירי דשליח נוגע צעדות והוי מיגו טוב אצל קודם שנתקנה שזועת היסת דשליח אינו נוגע צעדות דמיגו דמאי אמר דתרגיניהו ללוה מצי' נמי אמר פרעמניהו למלוה כדאמרינן בריש פ"צ דקידושין (דף מג:.) לא הוי מיגו דלא חזיפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע דצבר כדמוכח גבי נסכא דר' אבא צפ' חזקת הצתים (צ"ב דף 15. וס) דלא מהימן למימר ידידי חטפי צמיגו דאי צעי אמר לא חטפתי: **לרתקוני שדרתך ולא** צעוותי. דוקא משום דהזכיר לו ליקח שטר או בתחילה או צקוף דלית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהס השטר קודם אצל אס לא הזכיר לו לקחת השטר ולא אמר לו טפי אלא הב זוזי פטור דמאי אמר לא אמרת לי שקול שטרא כדאמרינן גבי חנווני על פה גזמ' (דף ג.) דחנווני אומר לבעל הבית אלא שליחותך עצדי מה אית לי גבי שכיר אף על גב דמשתבע לי לא מהימן את מהימנת ליה דלא אמרת לי הב ליה צהדי:

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

ור"ע ספיסה לא מהניא כלל. לשון שאילה הוא זה: **אמר ר"ג**. מהניא היכא דתפס מחיים של מת. והכי גמר לה רב נחמן מרביה: **דמנחי היבא**. הכך פירות דקא"ר טרפון דצשעת מיטה לא זכו בהן יורשין אלא זכה בהן הקודם: **צסימטא**. קרן זוית הסמוכה לרשות הרצים ובני

אדם העושין סחורה זה עם זה צמקוס ורואים לדבר דצריהס צנחא וישזב הדעת מסתלקין לשם: **אצל צסימטא**. לא. א"ר טרפון כל הקודם וזה דכיון דמקוס הראוי לקנין הוא כדאמרינן בעלמא (צ"ב דף פד:) דמשיכה קניא התם אפי' למ"ד צרשות הרצים לא קניא אין זה מקוס הפקר וזכו צהן יורשין משעת מיתה והמחזיק צו שם כמחזיק צו צציתס: **ואהדריה לעובדא**. סבר לה כרבי עקיבא דלא מהניא תפיסה: **עשים**. דצרי ר"ע כאילו הן הלכה למשה מסיני שחזרת מעשה צ"ד די לנו לקיים הלכה כמותו לכתחילה אצל משענשה ונגמר דאין אין לנו לחזור: **דצנר משנה**. דקיי"ל הלכה כר"ע היכא דיחידאה פליג עליה ואע"ג דלאו צמשנה ממש תנינא לה אלא שמעמא דאמוראי הוא אמרי' צסנהדרין (דף 15.) דחזור דאמרינן התם אפילו טעה דצנר ושמואל אמר ליה אין: **הלכה אסמר**. הלכה כר"ע מחצירו: **מטין אסמר**. מטין ההוראה לכתחילה אחר ר"ע ומיהו אי עציד כאדך לא מהדרינן עובדא: **קריציה דר' יוחנן**. קרוביו: **זילו אהדור**. דס"ל כר"ע דתפיסה דלאחר מיתה לאו כלום היא: **שצנגדי**. שקול כמותי: **צקאל דיתמי**. שומר צהמומיהס: **דספוס טורא מוניה**. צעל חוב של מת תפסו צציתו השומר: **הגודורוס**. צמהה דקה על שם גדרות לאן (צמדבר 13:) **אין לכו חוקה**. אין המחזיק צהס יכול לומר לקוחין הן צידי שמה מאלן והכניסן צציתו לפי שדרכן להלך צשדות: **חשו**. שם האיש: **סעיב**. הלוי: **ארצא**. ספינה: **א"ל**. יימר לשלוהיה זיל תפסה: **הסופס יבעל חוב**. שליח התופס מטלטלין של לוי לנזרך צעל חוב: **צמקוס שחז לאחרים**. שמשפיד צעלי חוצין אחרים צתפיסמו: לא

ביה זוזי בההוא גברא שכיב ושביק ארבא א"ל לשלוחיה זיל תפסה ניהליה אזל תפסה פגעו ביה רב פפא ורב הונא ברי' דרב יהושע אמרו ליה את תופס לב"ח במקום שחב לאחרים (ואמר רבי יוחנן ה'התופס לבע"ח במקום שחב לאחרים לא שפיר דלמריה ר' יוחנן דלמר התם המגביה מציאה לחצרו **ס מייגו דיבאי צמימר לא** היו דברים מעולם **יבאי צמימר בו**.^{*} אחר שנתקנה שזועת היסת איירי דשליח נוגע צעדות והוי מיגו טוב אצל קודם שנתקנה שזועת היסת דשליח אינו נוגע צעדות דמיגו דמאי אמר דתרגיניהו ללוה מצי' נמי אמר פרעמניהו למלוה כדאמרינן בריש פ"צ דקידושין (דף מג:.) לא הוי מיגו דלא חזיפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע דצבר כדמוכח גבי נסכא דר' אבא צפ' חזקת הצתים (צ"ב דף 15. וס) דלא מהימן למימר ידידי חטפי צמיגו דאי צעי אמר לא חטפתי: **לרתקוני שדרתך ולא** צעוותי. דוקא משום דהזכיר לו ליקח שטר או בתחילה או צקוף דלית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהס השטר קודם אצל אס לא הזכיר לו לקחת השטר ולא אמר לו טפי אלא הב זוזי פטור דמאי אמר לא אמרת לי שקול שטרא כדאמרינן גבי חנווני על פה גזמ' (דף ג.) דחנווני אומר לבעל הבית אלא שליחותך עצדי מה אית לי גבי שכיר אף על גב דמשתבע לי לא מהימן את מהימנת ליה דלא אמרת לי הב ליה צהדי:

הש"ס קיי"ל כמר בר רב אשי צר ממיקך שזועה (שזעות מה). וחזורי (סולין דף עו: ט'): **שפי"ך תפסתוה**. תימה לפי מה דתרגינין לעיל מר סבר מטין איתמר משמע דלכתחילה עצדינן כר"ע והכי קאמר לכו הכא שפיר תפסתוה ושמה זה חשיב כמו דיעבד כיוון דכבר תפסוה: **אית' לך סהדי רתפסיה**. לא גרסי' דלאחר מיתה אלא כיון דלית לא סהדי דתפסיה מיניה ובעל כרחו גזלה מו לא מצי למיטען לקוח הוא צדי: **ויתייב רבי אבא גבייהו**. משמע הכא דסבר רבי אבא דעצדא כמטלטלי דמי ואע"ג דצפ' יש נוהלין (צ"ב דף קח.) משמע דאע"ג דעשאו שליח דלמר ליה זיל תפסה אפי"ה לא קנה ולא כמו שפירש צקונטרס צפ"ק דצ"מ (דף י. וסס) דדוקא בשלא עשאו לא קנה חצירו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב צמקוס שחז לאחרים והתופס כו' לא קנה ואי"ר ר' יוחנן דלמר התם המגביה מציאה לחצרו **ס מייגו דיבאי צמימר לא** היו דברים מעולם **יבאי צמימר בו**.^{*} אחר שנתקנה שזועת היסת איירי דשליח נוגע צעדות והוי מיגו טוב אצל קודם שנתקנה שזועת היסת דשליח אינו נוגע צעדות דמיגו דמאי אמר דתרגיניהו ללוה מצי' נמי אמר פרעמניהו למלוה כדאמרינן בריש פ"צ דקידושין (דף מג:.) לא הוי מיגו דלא חזיפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע דצבר כדמוכח גבי נסכא דר' אבא צפ' חזקת הצתים (צ"ב דף 15. וס) דלא מהימן למימר ידידי חטפי צמיגו דאי צעי אמר לא חטפתי: **לרתקוני שדרתך ולא** צעוותי. דוקא משום דהזכיר לו ליקח שטר או בתחילה או צקוף דלית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהס השטר קודם אצל אס לא הזכיר לו לקחת השטר ולא אמר לו טפי אלא הב זוזי פטור דמאי אמר לא אמרת לי שקול שטרא כדאמרינן גבי חנווני על פה גזמ' (דף ג.) דחנווני אומר לבעל הבית אלא שליחותך עצדי מה אית לי גבי שכיר אף על גב דמשתבע לי לא מהימן את מהימנת ליה דלא אמרת לי הב ליה צהדי:

ואסידרו פלוני ופלוני אחתימת ידיהו ואשרטיה וקיימטויה (לעיל כא.). אפילו מצאו באשפה. ולא נכתב לשם ששה כלל אלאה לא חיישינן למחי' כשקרא כיון דמתם צעמו חמתו (גיטין 10.). שטר שלוח בר. ציוס של חמימה. ופרענו. צו ציוס. אינו חוזר ולוה בו. ואפילו ציוס מלוה דלכאסו לאחר פרעון, דלילא למיחש למוקדם, והכי מפרשין לה צשנים אחוהין (גיטין 10.). **שכבר** נצחל שעבדור. כשפרעו ובעל השטר ואין הקרקעות משועבדות שזו למלוה השניה שלא עליה נחתם שטר זה והוא לא מלוה על פה (שם) וצורף לקוחות שלא כדין, דאין מלוה על פה גובה מן הלקוחות (ב"מ 1.). אבל למיחזי כשיקרא לא חיישינן. אס היה נחתם על מלוה זו, אע"פ שנכתב קודם הולאה כשר אס צו ציוס נכתב (גיטין 10.).

מסורת הש"ס

א) צ"ק יד: [נקמן פה.1. א]
ב) [נקמן פה.10. א]
ג) [נקמן פה.10. א]
ד) [עירובין מו.1. א]
ה) [לעיל מד.1. א]
ו) גיטין כ: צ"ב לו.
ז) גיטין יא: [ב"מ 1. א]
ח) [נע"ע מוס' לקמן 15. ד"ה א]
ט) [נע"ע מוס' יומא פה. ומוס' סנהדרין כט: ד"ה מר ומוס' שזעות מה. ד"ה ולמר ומוס' סולין עו: ד"ה מר].
10) [דף קסח.1. א]
11) [דף קצ"ב. א]
12) שיער נדף פה.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מינו וכו' אחר שנתקנה. עיין משנות הראשית ח"א סימן פ"ט:

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ולר' עקיבא וכו' כדפירשתי התם. צ"ב דף

ד"ה וז'המלכות].

מוסף רש"י (המשך)

מצאן שריד לעמוד אבא לא קנה. דלאו כל כמיניה להיות קופץ מאליו וכן לאלו, מחמת שלא עשאו לאמו הטובה שלח תפוס (ב"מ 1.). קאקי חזירי. אחושים לצטט, לפי שהיו קוצים, משלחיו גלימי דאינשי. מפשיטין צנגי אנשי, לומר פוסקים עליהס קין להלכות (גיטין 10.). והוא שתפסה מחיים. של מת, והכי גמר לה רב נחמן די להלכות (גיטין 10.). ממוציא. מוקיעות צצית עליו, דלאכי אטרו דצרי צידי מטין על אסא, כדאמרינן צנסתם ר"ה (שורבין כה: ובעי"ז יבמות עו.) משפחה רעוטה (ב"מ 100.) אז: על שם מקומן נקראו צני עליו ממואל, כדאמר צצ"ל צתחלת פרהה נט ואכרסה זקן עזרת תפארת שיהו וגו' ר"מ אול למחלא דלא ארוס שחוריו ראש, אמר להס שמה משפחת מציית דכתיב ציה וכל מנייה דתנין ימותו אנשיס, אמרו רבי תתפלל עליו, אמר להס לבו וטיטלו לצדקה ואסם זוכים לוקט' כו' וה"נ אמר צרי"ה (ת). אס יתכפר עון צויה על צונת וצמחנה, צונת וצמנה הוא דאין מתכפר אצל מתכפר צחורה וצמחנה (רשב"ם ב"ב קלז: ובעי"ז שם קנא.). מילי מוליאת. קטועות בלא רגלים (שורבין כה): אז: דצריס צצוניס, לשון מוליא צמוליא צצונין (י.) גבשיתס (ב"מ 100.) אז: דצריס כחמיס שאין צהס ממש, לשון (איוב 10.) ימל קצירו ועל שם מקומס מגדפס, דצצמיס (מיהא 6) צמי אכירי לאצב ועקרון מעקר (רשב"ם לשון חזק. שמחזיק את השטר וצמנין אשרטיה (לעיל כא.) קיוס השטר שצדיס מעדין על כספ דציה צצ"ד וצ"ד חובנין צו צמנות תלמא הוינא ואסו פלוגי ופלוני ואסדוריא אחתימות יידיהו ואשרטויה וקיימטויה דכחי וצומתין (גיטין 10.) דמיכתבא מקימ' דנחור סהדי בו. עד שלא העירו העדים על כתב ידם כתבו דיינין צמנות תלמא הוינא ופיסק שטר' דאן קצמא

מוסף רש"י

טעה בדבר משנה. דין הטעה צנר המשנה, שלא עשה כמשנה (קטון 10.) שמשנה מפורשת טענה צה טענות מלוי צנבר המשנה (שם 12.) חזר. אין דית דין לצמיי וחזר (שם) מחזיר את הדין ואינו מנצל מצותו, כיון דצנר מפרסר הוא אין דית דין (שם 10.) ולא מאקימ את ששעה שחי וישלם מצותו אלא טעוה צשקול דעתם, כמו שמופרס צסנהדרין (קטון 10.) הלכה

כרבי עקיבא. כלל דוכאס (שורבין 10.) מחבירו. צמקוס יקור (פסחים 10.) צסנגדי. אטוס כעכר ורואי לתלוק עלי (לעיל 10.) הגודורוס. צמהת. על שם (צמדבר 13) גדרות לאן, אין להן חזקה. אטס שחפסן אינו יכול לטעון לבעליהס מכרתס לי, דאיכא למימר מעמלן הלכו אליו (גיטין 10.) התופס לבצע"ח במקום שחב לאחרים. אטס הבא מאליו וצופס ממון סכורו צציל חוב שים לאחר עליו וכן לקדם עד שלא יתפסנו צעל חוב אחר, וצמאל תופס זה חב צתפיסמו זאת את העשים האחרים. חב לאחרים, מפסיד את האחרים כמו אין חפין לאדם (ב"מ י. ובעי"ז גיטין 11.).